

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8Co/82/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7613202308
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ludvika Bodnárová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2014:7613202308.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ludviky Bodnárovej a členiek senátu JUDr. Diany Solčányovej a JUDr. Marianny Hraboveckej v právnej veci navrhovateľky V.. B. K. nar. XX.XX.U. bývajúcej v R. T. Č.. XX zastúpenej advokátom JUDr. Matejom Okálym so sídlom Advokátskej kancelárie v Spišskej Novej Vsi na Hviezdoslavovej ul. č. 7 proti odporcovi A.. L. E. nar. X.XX.U. bývajúcemu v R. N. Y.T. L.. Č.. XX v konaní o určenie príspevku na výživu a úhradu niektorých nákladov nevydatej matke o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves č.k. 9C 36/2013-93 z 21.5.2013 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Náhradu trov odvolacieho konania navrhovateľke nepriznáva.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom zamietol návrh navrhovateľky o určenie príspevku na výživu a úhradu niektorých nákladov nevydatej matke. O trovách konania rozhodol tak, že navrhovateľke náhradu trov konania nepriznal a odporcu nezaviazal k úhrade súdneho poplatku z návrhu. Pri rozhodnutí o zamietnutí návrhu právne vychádzal z ust. § 75 ods. 2 Zákona o rodine, kedy vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že navrhovateľka počas tehotenstva, ale aj po narodení syna darovala odporcovi viaceré hodnotné dary a na druhej strane odmietala od odporcu jeho finančnú pomoc. Konštatoval, že príjmom navrhovateľky v súčasnej dobe je rodičovský príspevok a určenie príspevku nevydatej matky nie je odôvodnené v zmysle ust. § 74 ods. 1, § 75 ods. 1, ods. 2 a § 77 ods. 1 Zákona o rodine neschopnosťou matky samostatne sa živiť. Konajúci súd zameral dokazovanie zisťovaním či u navrhovateľky došlo k zmene jej sociálnej situácie pred tehotenstvom a pôrodom a situáciou po pôrode, resp. v čase podania návrhu a rozhodnutia súdu prvého stupňa, ako aj nákladmi a potrebami za obdobie od podania návrhu. Dokazovaním mal za preukázané, že navrhovateľka od r. 2010 bola nezamestnaná, evidovaná ako uchádzačka o zamestnanie a jej príjmom boli dávky v hmotnej núdzi, neskôr spolu s nemocenskými dávkami. Z takto vykonaného dokazovania dospel k záveru, že nie je možné konštatovať zmenu sociálnej situácie u navrhovateľky pred pôrodom a po ňom. Reálne neprišla o žiaden príjem z pracovného, resp. obdobného pomeru, a preto v súvislosti s príjmom sa jej sociálna situácia nezmenila. Konajúci súd zdôraznil, že bola to práve navrhovateľka, ktorá poskytovala dary výraznej finančnej hodnoty odporcovi, v dôsledku čoho sa sama zadlžila. Tiež zdôraznil, že návrh podala navrhovateľka až po rozchode s odporcom. Tieto okolnosti konajúci súd posúdil ako konanie v rozpore s dobrými mravmi. V rozpore s dobrými mravmi posúdil aj skutočnosť, že navrhovateľka bez ospravedliteľného dôvodu odmietla prácu učiteľky a svoju situáciu riešila požadovaním výživného.

Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľka. Navrhla, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa, návrhu o určenie príspevku vyhovel v celom rozsahu a súčasne priznal náhradu trov právneho zastúpenia. Vyslovila presvedčenie, že konajúci súd nerozhodol správne a vykonané dokazovanie nesprávne vyhodnotil, keď konštatoval, že jej finančná situácia sa nezmenila v čase pred pôrodom a po pôrode. Uviedla, že v rokoch 2009 a 2010 brigádne pracovala v zahraničí, kde si zarobila asi 6.000 €, ktoré mala odložené. Po ukončení vysokej školy a predovšetkým pred otehotnením však už nepracovala a poberala dávku v hmotnej núdzi a neskôr nemocenské dávky, priznala skutočnosť, že 1.9.2011 mala nastúpiť ako učiteľka na základnú školu, avšak po oznámení, že je tehotná, nebola s ňou podpísaná pracovná zmluva. Opätovne zdôraznila, že odporcovi zakúpila dary ako napr. tablety, notebook, oblečenie, zlatý príviesok a iné, na čo si požičala peniaze od svojej matky. Tie následne musela vrátiť, takže si zobrala pôžičky z VÚB a to 2 x po 1.000 €.

K odvolaniu navrhovateľky sa písomne vyjadril odporca. Vyjadril sa predovšetkým k vecným darom, ktoré mu poskytovala navrhovateľka na základe svojho vlastného rozhodnutia a priania. Uviedol, že v tomto smere musel výslovne bojovať so svojráznosťou a tvrdohlavosťou navrhovateľky. Dary jednoznačne odmietal a nechcel prijímať, a preto je zrejmé, že za zadĺženie navrhovateľky vyplývajúce z nákupu týchto darov on nemôže niesť žiadnu zodpovednosť. Práve situáciu týkajúcu sa darov v spojitosti s domáhaním sa príspevku na výživu pre nevydatú matku považuje za hrubý rozpor s dobrými mravmi. K brigádnickej činnosti, na ktorú sa odvoláva navrhovateľka v spojitosti s preukázaním na podstatne vyššiu životnú úroveň v čase pred nástupom na materskú dovolenku uviedol, že podľa jeho presvedčenia prázdninová brigáda nie je riadnym zamestnaním s pravidelnou mzdou, absenciu brigády nepovažuje za výpadok príjmu navrhovateľky. Okrem toho poukázal na časovú nezhodu týkajúcu sa týchto jej vyjadrení, nakoľko brigády sa zúčastnila naposledy v r. 2009 a dieťa sa narodilo až v r. 2012 a medzitým bola nezamestnaná. Vplyvom materstva nedošlo k zníženiu jej príjmov, ani k zhoršeniu sociálnej situácie. Zdôraznil, že on bol ochotný finančne podporovať navrhovateľku už v čase tehotenstva, sám dobrovoľne jej poskytol nemalé finančné čiastky, ktoré však ona tvrdohlavo odmietala a podvodným spôsobom mu ich vrátila. Išlo o sumu, ktorú jej dal pred narodením syna, preto mu nie je zrejmé prečo rieši situáciu súdnou cestou, keď z jeho strany bola ochota prispievať finančne dobrovoľne. Vyjadril presvedčenie, že toto konania navrhovateľky je v hrubom rozpore s dobrými mravmi a odporca to vníma ako satisfakciu a pomstu za rozchod, čo sa snažil preukázať už na súde prvého stupňa. Zdôraznil, že príspevku sa nedomáhala po celý čas tehotenstva, ani po pôrode, ale až po tom ako sa s ňou rozišiel, čo je vyše roka po pôrode. Poukázal, že navrhovateľka mala možnosť sa zamestnať už pred nástupom na materskú dovolenku a získať zamestnanie ako učiteľka, i keď išlo o prácu mimo mesta R., avšak išlo o miesto vzdialené 10 km od B. a prijatím tohto zamestnania by si podstatne vylepšila a stabilizovala svoju finančnú situáciu tak v čase pred pôrodom, ako aj po narodení dieťaťa. Navrhol preto, aby odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny a zákonný.

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 cit. zák. ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd na základe odvolania navrhovateľky preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa aj s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p. a dospel k záveru, že súd prvého stupňa dostatočne zistil skutkový stav, posúdil ho podľa správnych zákonných ustanovení Zákona o rodine a zákonne rozhodol o zamietnutí návrhu na priznanie príspevku na výživu a úhradu niektorých nákladov nevydatej matke. Súd prvého stupňa v súlade s § 132 O.s.p. vyhodnotil dôkazy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom starostlivo prihliadal na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci konania, v dôsledku čoho je odôvodnenie napadnutého rozsudku presvedčivé a s jeho závermi sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje. Konajúci súd sa vysporiadal s námietkami navrhovateľky uplatnenými v odvolaní, ktoré tvorili jej obranu v prevažnej miere už v priebehu konania pred súdom prvého stupňa a navrhovateľka ani v priebehu odvolacia konania neuviedla žiadne nové

relevantné skutočnosti majúci za následok iné rozhodnutie o jej návrhu. Odvolací súd dodáva, že súd prvého stupňa dôsledne vykonal dokazovanie a správne ho vyhodnotil a predovšetkým vychádzal zo zákonných podmienok, na základe ktorých je možné priznať nevydatej matke príspevok na výživu a úhradu niektorých nákladov. Predovšetkým vychádzal zo zásady, že Zákon o rodine preferuje rodinu založenú manželstvom, ale ochranu poskytuje všetkým formám rodiny bez rozdielu. Preto počíta aj s ochranou nárokov ženy, ktorá porodí dieťa mimo manželstva. Oprávnenou v takom prípade je matka dieťaťa, ktorá nie je vydatá za otca svojho dieťaťa. U nevydatej matky ako u oprávnenej sa nevyžaduje, aby nebola schopná živiť sa sama, stačí, ak v dôsledku tehotenstva a pôrodu došlo k zníženiu jej príjmov. Súd pri rozhodovaní o výške príspevkov musí prihliadnuť aj k príjmom matky v rozhodnom období, a to tak z pracovného pomeru, ako aj zdrojov nemocenského a sociálneho poistenia. Musí pri vymeriavaní príspevku posúdiť jeho primeranosť vo vzťahu k schopnostiam a možnostiam otca dieťaťa, ako aj vo vzťahu k odôvodneným potrebám a pomerom matky. Pri zohľadňovaní musí zistiť či a ako bolo v rozhodnom čase o potreby matky postarané zo strany osôb povinných výživou. Povinným je otec dieťaťa, to znamená muž, ktorému otcovstvo bolo určené buď súhlasným vyhlásením rodičov pred súdom, resp. pred matričným úradom alebo rozhodnutím súdu. Náklady spojené s tehotenstvom a pôrodom sú finančné náklady, ktoré vznikli matke v súvislosti s tehotenstvom a privedením dieťaťa na svet. Nejde o náklady, ktoré vznikli nákupom vecí pre dieťa, pretože tieto majú byť hradené z výživného na dieťa. Náklady matky môžu vzniknúť napríklad nákupom tehotenského oblečenia, cestovaním, so zdravotníckou starostlivosťou, nákupom liekov a pod. Existenciu a výšku nákladov je matka povinná súdu preukázať a súd následne posúdi odôvodnenosť vynaložených nákladov a určí akým podielom sa otec na úhrade týchto nákladov zúčastní. Vychádzajúc z uvedených zákonných ustanovení nevyhnutných pre priznanie príspevku na výživu a úhradu niektorých nákladov nevydatej matke a vykonaného dokazovania súdom prvého stupňa, odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade zákonné podmienky priznania príspevku neboli splnené. Konajúci súd na základe vykonaného dokazovania správne konštatoval, že počas tehotenstva a pôrodu nedošlo k žiadnemu zníženiu príjmov navrhovateľky. Keďže navrhovateľka v čase pred nástupom na materskú dovolenku bola nezamestnaná, jej zdrojom príjmu boli len sociálne dávky oproti tomu, že po nástupe na materskú dovolenku poberala rodičovský príspevok, čo bola vyššia finančná dávka. Podstatné však v danom prípade je, že z vykonaného dokazovania, a to tak zo samotných výpovedí účastníkov konania, ako aj svedkov je nepochybné, že odporca sám vyvíjal iniciatívu vypomáhať matke finančne, niekoľkokrát jej poskytol financie, ktoré však ona odmietala a odmietala aj jeho naturálne príspevky. Naopak, bola to práve ona, ktorá odporcovi poskytovala rôzne dary vysokej finančnej hodnoty, o ktoré on sám nežiadal a ktoré odmietal. Je nepochybné, že matka podala návrh až v čase keď malo dieťa jeden rok a je zrejmé, že tento návrh podala až po rozchode s odporcom. Preto aj odvolací súd dospel k záveru, že neboli to majetkové a finančné pomery, ktoré viedli navrhovateľku podať návrh o určenie príspevku, ale podanie bolo dôsledkom partnerských nezhôd medzi ňou a odporcom. V neposlednom rade odvolací súd zdôrazňuje, že príspevok na výživu a úhradu niektorých nákladov nevydatej matke predstavuje predovšetkým konkrétne výdavky, pričom v spise absentujú tieto doklady, matka ich žiadnym spôsobom nepreukázala, a preto aj odvolací súd dospel k záveru, že tieto špecifikované náklady zahrňujúce pojem príspevok na výživu a úhradu niektorých nákladov nevydatej matke bola navrhovateľka schopná si plniť sama, bez finančnej pomoci odporcu, čomu zodpovedá aj samotné konanie matky, ktorá finančnú podporu od odporcu v čase tehotenstva a rok po narodení dieťaťa odmietala. Pretože súd prvého stupňa rozhodol správne aj o trovách konania, odvolací súd v súlade s § 219 ods. 1 O.s.p. napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil a podľa § 219 ods. 2 O.s.p. sa v odôvodnení obmedzil iba na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1, 2 O.s.p. a trovy odvolacieho konania navrhovateľke nepriznal.

Toto rozhodnutie senát prijal v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.